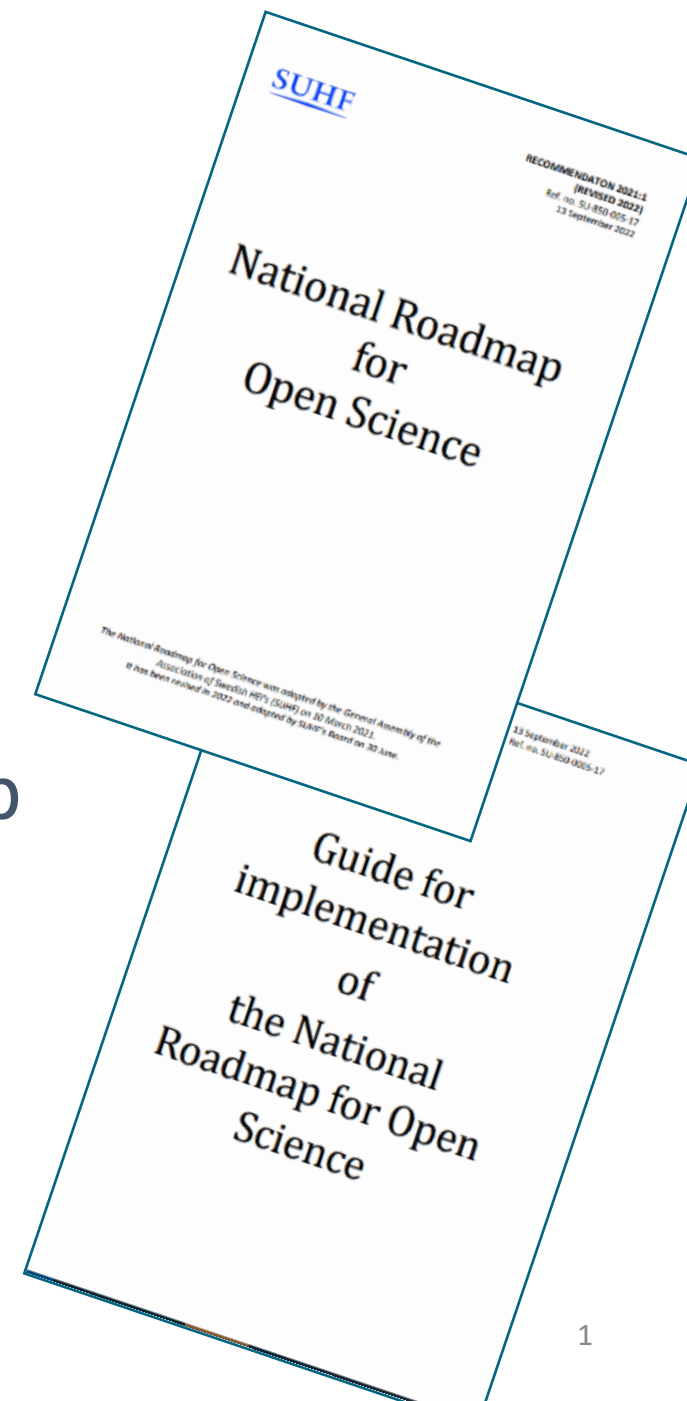

Vägledning med åtgärdsförslag för implementering av färdplan för öppen vetenskap

Sammanställning enkät 2023

Om SUHF:s öppen vetenskap enkät 2023

- **Ny enkät** ersätter tidigare *”Forskningsdataenkäten”*
- Enkäten baseras på [Vägledning för implementering av färdplan för öppen vetenskap](#)
| **åtta rekommendationer** | **27 åtgärdsförslag** | **19 åtgärder tidsatta till 2022-2023**
- Totalt **33 frågor** inklusive sex tilläggsfrågor
- Enkät utskickad **våren 2023**
- Totalt **38** tillfrågade lärosäten
- Totalt **31** inkomna svar
- **Årlig enkät 2023-2026** (februari)
- **Enkät svar** publiceras på SUHF:s webbsida www.suhf.se

*I den utskickade enkäten finns en fråga med två gånger (fråga 4 och 5). Det har justerats i den här sammanställningens numrering.

Färdplanens åtta rekommendationer för öppen vetenskap

1. Utforma **styrdokument** och **ramverk** för forsknings- och utbildningsmiljöer
2. Tillhandahålla **tjänster** och **stöd** för hela forskningsprocessen
3. Eftersträva **FAIR** forskningsdata och forskningsresultat
4. Tillhandahålla **infrastruktur**
5. Främja **samarbete** mellan lärosäten och med relevanta aktörer
6. Främja och delta i **internationellt arbete** inom området
7. Främja och utveckla **incitamentsstruktur** för öppen tillgång
8. Säkerställa **upphovsrätt** gentemot förlagen

I [Nationell färdplan för öppen vetenskap REK 2021:1](#) återfinns rekommendationerna i sin helhet.

Rekommendation 1

Att skapa forsknings- och utbildningsmiljöer som stödjer, uppmuntrar, informerar och utbildar om öppen vetenskap som praxis, genom att anta, implementera och förankra lokala **styrdokument** eller **ramverk**.

1. "Senast vid utgången av **2022 inrätta en formell strategisk funktion** vid lärosätesledningen med inriktning på frågor inom öppen och FAIR vetenskap..."

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	12 (38,7%)
Ej påbörjat	11 (35,5%)
Genomfört	8 (25,8%)
Vet ej	0 (0,0%)
Summa	31 (100,0%)

2. "Senast under **2023** utarbeta/revidera och **fastställa strategiska inriktningsbeslut och styrdokument** som främjar öppen vetenskap i en internationell och europeisk kontext."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2023?

	Antal svar
Påbörjat	21 (67,7%)
Ej påbörjat	6 (19,4%)
Genomfört	3 (9,7%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

3. "Senast under **2023** säkerställa att **ansvarsfördelningen** för området **öppen och FAIR vetenskap inom lärosätet** är tydliggjord /.../ samt att det finns interna **organisatoriska strukturer**."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2023?

	Antal svar
Påbörjat	21 (67,7%)
Ej påbörjat	7 (22,6%)
Genomfört	3 (9,7%)
Vet ej	0 (0,0%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 2

Att tillhandahålla relevanta forsknings- och utbildningsstödande **tjänster** avseende öppen vetenskap, som resurseffektivt kan möta forskarnas behov av **stöd** genom hela forskningsprocessen, det vill säga före, under och efter ett forskningsprojekt.

4. "Lärosätet bör överväga att senast under **2023** säkerställa att det finns en sammanhållen ändamålsenlig, synlig och professionell **operativ rådgivnings- och stödfunktion** för forskarna i frågor som rör hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2023?

	Antal svar
Påbörjat	17 (54,8%)
Ej påbörjat	3 (9,7%)
Genomfört	11 (35,5%)
Vet ej	0 (0,0%)
Summa	31 (100,0%)

5. "Senast under **2025** säkerställa att det finns **ändamålsenlig utbildning** på forskarutbildningsnivå och **kompetensutveckling** för forskare som gör det möjligt för forskare att tillägna sig nödvändiga **färdigheter** i öppna forskningspraktiker och god hantering av forskningsdata."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta senast till 2025?

	Antal svar
Påbörjat	21 (67,7%)
Ej påbörjat	7 (22,6%)
Genomfört	2 (6,5%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

6. "Senast under **2025** säkerställa att det finns **ändamålsenlig utbildning på grundnivå** och **avancerad nivå** så att öppna forskningspraktiker lärs ut som en integrerad del av utbildning i vetenskaplig metod."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta senast till 2025?

	Antal svar
Påbörjat	5 (16,1%)
Ej påbörjat	21 (67,7%)
Genomfört	1 (3,2%)
Vet ej	4 (12,9%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 3

Att eftersträva att forskningsdata och forskningsresultat så långt som möjligt uppfyller **FAIR** principerna.

7. "Lärosätet bör överväga att innan utgången av **2022** används **datahanteringsplaner** som praxis för att FAIR implementeras i forskningsprojekt redan från början."

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	19 (61,3%)
Ej påbörjat	5 (16,1%)
Genomfört	6 (19,4%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

8. "Senast under **2023** fördjupa förståelsen av vad **FAIR** betyder för forskningsdata och andra forskningsresurser."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2023?

	Antal svar
Påbörjat	22 (71,0%)
Ej påbörjat	7 (22,6%)
Genomfört	2 (6,5%)
Vet ej	0 (0,0%)
Summa	31 (100,0%)

9. "Under **2022** och framledes tillse att det finns **fora** inom forskningsverksamheten för fördjupad diskussion om öppen vetenskap samt understödja forskardrivna initiativ för öppen vetenskap."

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	16 (51,6%)
Ej påbörjat	11 (35,5%)
Genomfört	2 (6,5%)
Vet inte	2 (6,5%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 4

Att erbjuda **forskare** prisvärda, adekvata och säkra **infrastrukturella tjänster** – som uppfyller gällande **regelverk** och **FAIR-principerna** – för hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata och forskningsresultat där arkivering och gallring ingår som en integrerad del i forskningsprocessen och arbetet med öppen tillgång.

10. "Senast under **2023** tillgodose att lärosätet har en heltäckande och behovsanpassad uppsättning av **e-infrastrukturjänster, arbetsprocesser** och arbetsflöden samt **rådgivning** kring god hantering av forskningsdata."

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	25 (80,6%)
Ej påbörjat	3 (9,7%)
Genomfört	2 (6,5%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

11. Senast under **2025** ombesörja att ytterligare **relevanta tjänster för lärosätets forskning inkluderas i IT-verksamhetsarkitekturen /... /** ingår i erbjudandet till forskarna.

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	12 (41,4%)
Ej påbörjat	15 (51,7%)
Genomfört	0 (0,0%)
Vet ej	2 (6,9%)
Summa	29 (100,0%)

12. Senast under **2025** ombesörja att **tjänsterna** och **rådgivningen** kopplad till dem integreras i en sammanhållen **digital infrastruktur** med långsiktig finansiering och styrning från forskningsverksamheten, samt att tjänsterna kan integreras i relevanta nationella och internationella digitala infrastrukturer genom samordning eller samverkan.

Har lärosätet genomfört detta i linje med förslaget?

	Antal svar
Påbörjat	14 (45,2%)
Ej påbörjat	12 (38,7%)
Genomfört	0 (0,0%)
Vet ej	5 (16,1%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 5

Att aktivt **samarbeta** med andra lärosäten, infrastrukturer och finansiärer för att hitta resurs- och kostnadseffektiva, gemensamma nationella lösningar avseende styrdokument, ramverk och infrastrukturella tjänster.

13. "Under **2022-2023** utveckla och aktivt driva ett utökat gemensamt **koordinerat samarbete** /.../ i nationellt hänseende såväl som en del av det ekosystem som byggs upp inom **EOSC**".

Har lärosätet konkreta planer att värdera detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	14 (45,2%)
Ej påbörjat	12 (38,7%)
Genomfört	0 (0,0%)
Vet ej	5 (16,1%)
Summa	31 (100,0%)

14. "Under **2022-2023** utöka **samverkan** mellan lärosätena inom till exempel policyarbete, utbildningsmaterial, utveckla och implementera gemensamma utbildningar, tekniska lösningar och liknande".

Har lärosätet konkreta planer att värdera detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	18 (58,1%)
Ej påbörjat	7 (22,6%)
Genomfört	5 (16,1%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 6

Att främja, delta och samarbeta med **internationella aktörer och satsningar** exempelvis inom European Open Science Cloud (EOSC) Association och The San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA).

15. "Under **2022-2023 hålla sig informerad** om den internationella utvecklingen inom öppen vetenskap och digital infrastruktur, bland annat inom **EOSC**".

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	20 (64,5%)
Ej påbörjat	1 (3,2%)
Genomfört	9 (29,0%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

16. "Under **2022-2023** strategiskt värdera ett **deltagande i internationella projekt** inom området, till exempel **EOSC**-projekt".

Har lärosätet konkreta planer att värdera detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	10 (32,3%)
Ej påbörjat	11 (35,5%)
Genomfört	5 (16,1%)
Vet ej	5 (16,1%)
Summa	31 (100,0%)

17. "Under **2022-2023** strategiskt värdera att **gå med** i medlemskapsorganisationen **EOSC-A**".

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	4 (12,9%)
Ej påbörjat	17 (54,8%)
Genomfört	8 (25,8%)
Vet ej	2 (6,5%)
Summa	31 (100,0%)

18. "Under **2022-2023** strategiskt värdera att **signera** DORA Declaration och följa upp med ett internt arbete i linje med principerna, samt värdera att ställa sig bakom t.ex. Hongkong Principles och Leiden Manifesto."

Har lärosätet konkreta planer att värdera detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	9 (29,0%)
Ej påbörjat	13 (41,9%)
Genomfört	1 (3,2%)
Vet ej	8 (25,8%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 7

Att utveckla en **incitamentsstruktur** som främjar och värderar öppen vetenskap till exempel vid meritbedömning och prestationsbaserad fördelning av medel.

19. "Under **2022** delta i **EU-kommissionens** arbete för utveckling av **bedömning** av forskning."

Har lärosätet genomfört detta under 2023?

	Antal svar
Påbörjat	6 (19,4%)
Ej påbörjat	15 (48,4%)
Genomfört	2 (6,5%)
Vet ej	8 (25,8%)
Summa	31 (100,0%)

20. "Under **2022-2023 delta i den internationella och nationella utvecklingen på området** tillsammans med finansiärer och andra aktörer, ta ställning till policyutveckling och medverka i densamma."

Har lärosätet konkreta planer att delta i detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	11 (35,5%)
Ej påbörjat	11 (35,5%)
Genomfört	3 (9,7%)
Vet ej	6 (19,4%)
Summa	31 (100,0%)

21. "Under **2024** utifrån pågående arbete nationellt och internationellt revidera de kriterier för **meritvärdering** som står i konflikt med målsättningar om öppen vetenskap."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2024?

	Antal svar
Påbörjat	8 (25,8%)
Ej påbörjat	17 (54,8%)
Genomfört	0 (0,0%)
Vet ej	6 (19,4%)
Summa	31 (100,0%)

22. "Under **2024** tillse att **kvalitetskontroll** av forskning utvecklas genom till exempel forskarstödjande tjänster som kan bistå forskarna med att tillse till exempel att **rekommendationer vid publicering** av olika forskningsresultat uppfylls."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2024?

	Antal svar
Påbörjat	18 (58,1%)
Ej påbörjat	4 (12,9%)
Genomfört	6 (19,4%)
Vet ej	3 (9,7%)
Summa	31 (100,0%)

23. "Under **2024** tillse att sakkunniga vid **bedömningar** får stöd för att implementera de avsikter som kodifierats i lärosätets policys."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2024?

	Antal svar
Påbörjat	3 (9,7%)
Ej påbörjat	19 (61,3%)
Genomfört	1 (3,2%)
Vet ej	8 (25,8%)
Summa	31 (100,0%)

24. "Under **2026** tillse att **nya metoder och kriterier** utvecklas med respekt för den diversitet som råder mellan olika fält, i en **nära dialog med forskare och forskningsfinansiärer** inom berörda områden, samt med ändamålsenlig uppföljning."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta senast till 2026?

	Antal svar
Påbörjat	9 (29,0%)
Ej påbörjat	19 (61,3%)
Genomfört	0 (0,0%)
Vet ej	3 (9,7%)
Summa	31 (100,0%)

Rekommendation 8

Att verka för att **upphovsrätten** för publicering och återanvändning av forskningsresultat inte exklusivt överförs till kommersiella vetenskapliga förlag.

25. "Under **2022** och framledes aktivt stödja en **förändring av publiceringslandskapet** där prenumerations- och hybridpubliceringsavtal fasas ut."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta?

	Antal svar
Påbörjat	16 (51,6%)
Ej påbörjat	8 (25,8%)
Genomfört	5 (16,1%)
Vet ej	2 (6,5%)
Summa	31 (100,0%)

26. "Under **2022-2023** informera om hur **licensiering till forskningsresultat och forskningsinformation** ska hanteras och hur forskarna ska licensiera sitt material så att de inte behöver hantera och publicera forskningsdata via förlagens betaltjänster."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	20 (64,5%)
Ej påbörjat	7 (22,6%)
Genomfört	3 (9,7%)
Vet ej	1 (3,2%)
Summa	31 (100,0%)

27. "Under **2022-2023** informera om **akademiskt ägande av vetenskaplig kommunikation och publicering** för att författare och deras institutioner behåller upphovsrätten istället för att avtala bort den."

Har lärosätet konkreta planer att genomföra detta under 2022-2023?

	Antal svar
Påbörjat	15 (48,4%)
Ej påbörjat	6 (19,4%)
Genomfört	8 (25,8%)
Vet ej	2 (6,5%)
Summa	31 (100,0%)

Tilläggsfrågor

28. "Vilka **frågor** anser ditt lärosäte är viktigast vad gäller **European Open Science Cloud (EOSC)**?"

*Exempel nedan på fritextsvar från enkäten.

- "Svårt att veta när vi inte ingår"
- "EOSC diskuteras inte på lärosätet i dagsläget"
- "EOSC måste fyllas med innehåll innan lärosätet finner anledning att engagera sig"
- "Vet ej"
- "Samordning, kostnadseffektivitet och långsiktighet"
- "Gemensamt förhållningssätt för SUHF:s medlemmar"
- Samordning på nationell och internationell nivå vad gäller best practice, standarder, interoperabilitet. Därutöver tillgång till resurser (teknik, kompetens) i fall där man går utanför den typ av databehandling som vanligen sker vid lärosätet"
- "Att vara delaktiga i det strategiska arbetet med EOSC så att det implementeras utifrån forskningens behov"
- "Att bygga ihop existerande system och strukturer"
- "Att vi följer och bidrar till den internationella utvecklingen av öppen vetenskap och bidrar till god samverkan"

29. "Kommer ditt lärosäte att bli enskild medlem i **European Open Science Cloud Association (EOSC-A)**?"

	Antal svar
Ja	1 (3,2%)
Nej	7 (22,6%)
Vet ej	16 (51,6%)
Redan medlem	7 (22,6%)
Summa	31 (100,0%)

30. Vilka **frågor** anser ditt lärosäte är **viktigast** när det gäller **CoARA**?

*Exempel nedan på fritextsvar från enkäten.

- "Diskuteras ej på lärosätet"
- "Meriteringsfrågan"
- "Vet ej"
- "Att ta fram nya kriterier för att bedöma kvalitén av vetenskaplig forskning"
- "Vad blir de långsiktiga konsekvenserna om man signerar kontra om man inte signerar?"
- "Högskolan är väl i fas med COARA, men diskussionen måste fortsättas och hållas levande"
- "Tydlighet och gemensamt ramverk är av vikt för att skapa likvärdiga förutsättningar. Forskningsfältens unika förutsättningar bör tas i beaktande. Det hjälper även till att konkretisera tankar kring åtagande som är relevanta. Det finns en oro för om det finns resurser för att göra det"

31. "Kommer ditt lärosäte att skriva under **CoARA**?"

	Antal svar
Ja	1 (3,2%)
Nej	0 (0,0%)
Vet ej	20 (64,5%)
Har redan skrivit under	10 (32,3%)
Summa	31 (100,0%)

32. "Har **SUHF:s** färdplan för öppen vetenskap och tillhörande vägledning med förslag på åtgärder varit till **nytta** vid ditt lärosäte?"

	Antal svar
Ja	20 (64,5%)
Delvis	9 (29,0%)
Nej	2 (6,5%)
Vet ej	0 (0,0%)
Summa	31 (100,0%)

33. "Hur kan **SUHF stötta** ditt lärosäte i **ert arbete** med övergång till ett öppet vetenskapligt system?"

- Gemensamma **seminarier / konferenser**
- Lyfta fram **goda exempel**
- Ta **initiativ** att driva frågor
- Verka för **samordning**
- Ta fram **rekommendationer**
- Arbeta **brett** med flera delar inom öppen vetenskap
- Sprida **information**
- **Bevaka** utvecklingen på området
- **Dialog** lärosätesledning
- **Inspel** till forskningsproposition
- Svårt att svara på / **vet ej**

www.suhf.se

Kontakta Forskningsdatagruppen

Lars Alberius
lars.alberius@suhf.se